

IZVEŠTAJ SA 16. RIJEČKIH DANA (BIO)ETIKE „ETIKA U NAUČNIM ISTRAŽIVANJIMA”

Rijeka, 9. maj 2014. godine

Ove godine, Riječki dani bioetike, šesnaesti po redu, održani su 9. maja 2014. godine u Velikoj dvorani Odseka za biotehnologiju u Rijeci (Republika Hrvatska). Organizatori skupa bili su Katedra za društvene i humanističke nauke u medicini i Katedra za socijalnu medicinu i epidemiologiju Medicinskog fakulteta Univerziteta u Rijeci, Odsek za biotehnologiju, Ured za nauku Studentskog zbora i Dokumentaciono-istraživački centar za evropsku bioetiku „Fritz Jahr“ Univerziteta u Rijeci.

Glavna tema skupa bila je *Etika u naučnim istraživanjima*, a poziv za učešće, kao i svake godine, upućen je i Farmaceutskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, odnosno nastavnicima Katedre za socijalnu farmaciju i farmaceutsko zakonodavstvo.

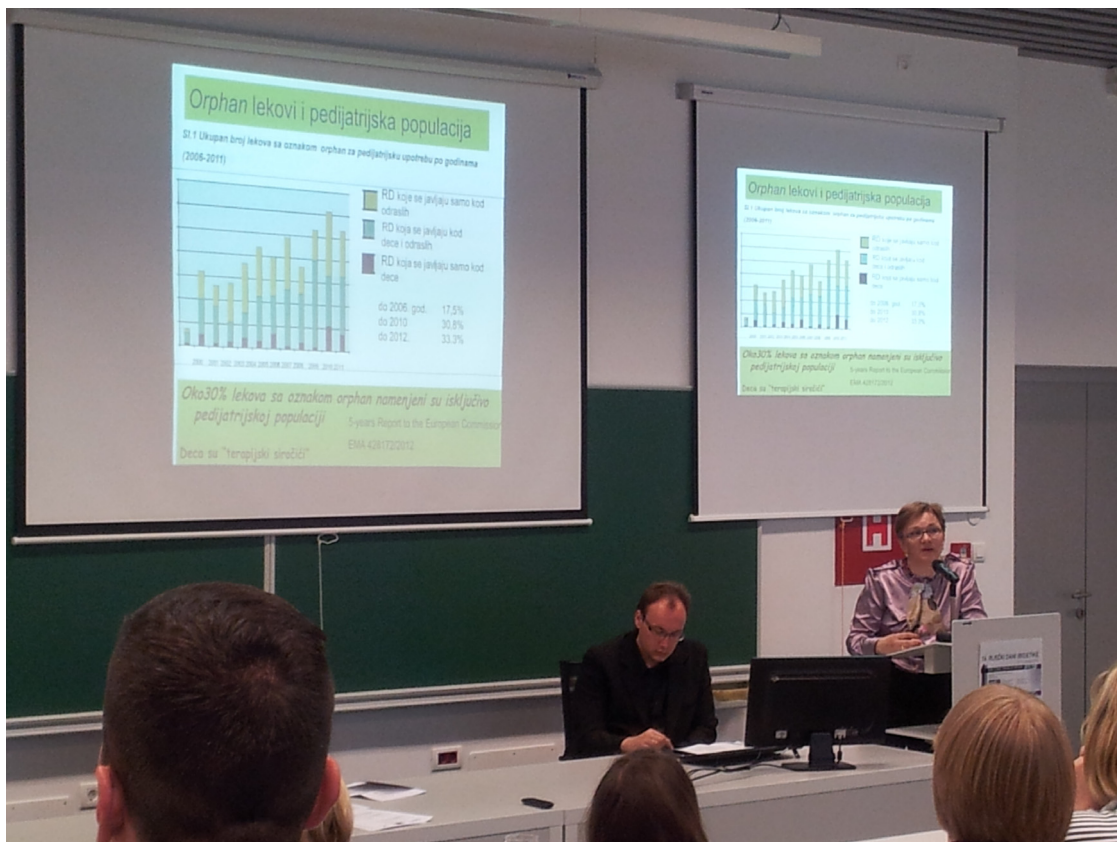
Učešće u radu uzeo je najveći broj istraživača iz univerzitetskih centara zemlje domaćina, ali i iz zemalja balkanske regije - Srbije, Makedonije i Bosne i Hercegovine. Održano je 5 sesija u okviru kojih su učesnici imali priliku da slušaju 5 uvodnih predavanja, 26 usmenih izlaganja i jedno poster saopštenje. Mali kuriozitet predstavlja činjenica da je upravo poster saopštenje bilo iz Srbije.

Prva sesija započela je pozivnim plenarnim predavanjem o akademskom integritetu vrednosti i moralnim načelima koja su bitna kod sprovođenja naučno-istraživačkog rada. U svojim izlaganjima mnogi autori predstavili su brojne etičke probleme u naučnim istraživanjima, počev od uticaja politike, ideologije i kapitala do savremenog doba, u kome se istraživanja selektivno publikuju i sponzorišu od strane proizvođača opreme i sredstava za dijagnostiku i lečenje. Raspravljalo se o pitanju moralnog integriteta sadašnjih istraživača koji svoja znanja, etičke principe i moralne vrednosti treba da primene na uspešnu edukaciju studenata, kao i o veštinama moralnog rasuđivanja, razvoju moralne osetljivosti i o veštini kritičkog mišljenja.

Jedna od sesija otvorena je plenarnim predavanjem na temu upravljanja akademskim centrima, odnosno etičnosti podržavanja loših lidera. Porast broja roditelja koji odbijaju da vakcinišu svoju decu uprkos kaznama, tema je koja je bila razmatrana iz ugla ostvarenja javnog zdravlja i ljudskih prava.

Informisani pristanak u psihološkim istraživanjima u kojima je u svrhu zaštite prava, dostojanstva i dobrobiti učesnika potrebno osigurati pravo ispitanika da sami odluče da li žele da učestvuju u istraživanju, razmatran je u okviru principa informisanosti i autonomije. Posebno je bio razmatran plagijarizam u naučnim istraživanjima, a u svetlu nedavnih naučnih etičkih afera sa političkom konotacijom u Nemačkoj, Mađarskoj, Rumuniji i Hrvatskoj.

Tradicionalno, kao i prethodnih godina, skup je zatvorila studentska sesija sa kontroverznim pitanjem gubitka originalnosti ličnosti upotrebom 3D printinga kao procesa pomoću kojeg se stvara trodimenzionalni čvrsti objekt bilo kojeg oblika putem kompjuterskog modeliranja.

Ovom naučnom skupu prisustvovali su učesnici iz Srbije, a od farmaceuta aktivno učešće uzele su kolege sa Farmaceutskog fakulteta Univerziteta u Beogradu (Dušanka Krajnović i Jelena Manojlović) i iz Apoteke Vranje (Jasmina Arsić). Usmeno izlaganje rada pod nazivom „Etička pitanja u pedijatrijskim kliničkim studijama: izazovi i problemi kod pacijenata sa retkim bolestima“ imala je Dušanka Krajnović u koautorstvu sa Jasminom Arsić. Rezultate iz oblasti empirijske etike u domenu farmaceutske prakse

prezentovale su mlađe kolege Jelena Manojlović, Andrijana Milošević Georgiev, Jasmina Arsić i Nikolina Mihajlović pod mentorstvom Dušanke Krajnović, kroz poster saopštenje na temu: „Informisana saglasnost u istraživanjima farmaceutske prakse: iskustvo iz Srbije”.

U prijatnoj akademskoj atmosferi i ovi 16. dani bioetike ostaće upamćeni po zanimljivim i aktuelnim temama koje su se nametnule u dinamičnom vremenu napretka tehnologije, kada je regulativa bavljenja naučnim istraživanjima sve stroža. Predavači različitih profila, istraživačkog iskustva i sfera interesovanja (dominantno iz biomedicine), poneće, kao i autor ovog priloga, snažan utisak da su nam ovakvi skupovi potrebni da bismo se iznova podsećali da je pošten rad jedina zdrava osnova daljeg napretka nauke.

Dušanka Krajnović

Univerzitet u Beogradu - Farmaceutski fakultet
Katedra za socijalnu farmaciju i farmaceutsko
zakonodavstvo